आक्षेपपूर्वकंज्ञेयस्वरूपमाह यदिदमित्यादिना यदिदमपरोक्षंक्षेत्रज्ञइतिसंज्ञितंजीवाख्यंससंगंरूपंतत्ब्रह्मणोऽसंगस्यलिंगंस्वरूपमितियत्तत्कनु नकथंचनजीवस्यब्रह्मभावःसंभवतीत्यर्थः अत्रोपपत्तिमा
ह ग्रहीतुमिति यत्येननिग्रहीतुंशक्यंतत्निग्राह्यंतस्यनिग्रहीतुर्लक्षणंस्वरूपंइतिकनुदृष्टंनकापीत्यर्थः आत्मानमंतरोयमयतीतिजीवेशयोर्नियम्यनियामकत्वश्रवणात्भृत्यभर्त्रोरिवनतयोरभेदसंभावनापी
तिभावः ॥ ४ ॥ उत्तरमाहालिंगइति योयंक्षेत्रज्ञउक्तःसलिंगएवंरूपइतिनिर्देशयोग्यंस्वरूपंतद्रहितः यतोनिर्गुणः अस्यसगुणत्वंसलिंगत्वंचविनैवकारणंभ्रांत्यैवभातिनसत्यंविद्यतइत्यर्थः भ्रांत्यपगमेनतद
धिगमेउपायमेववक्ष्यामि नवेतिचित्तशुध्यभावे ॥ ५ ॥ सम्यगुपायोदृष्टश्च पूर्वोक्ताःश्रवणादयस्तैर्भ्रमरैरुपरिभ्रमद्भिरधःस्थमगृहीतमपिसुरभिद्रव्यंलक्ष्यते एवंश्रवणादिभिरात्मालक्षणाद्वारेणलक्ष्यतइत्य
र्थः कोसावुपायः कर्मबुद्धिः कर्मशोधिताबुद्धिःकर्मबुद्धिः कर्मभिरशोधितायांबुद्धौश्रवणाद्यभ्याससहस्रेणापिनगम्यतइतिभावः अबुद्धित्वादुक्तविधबुद्धिराहित्यात् मूढाअसंगमपि क्षेत्रज्ञंज्ञानलिं
गैर्बुध्यादिभिराश्रितंसंगिनमिवमन्यंते तद्वस्तुउपायेनश्रवणादिजन्ययाबुध्यालक्ष्यतइतिसंबंधः ॥ ६ ॥ नेदंब्रह्मज्ञानंविधिनिषेधप्रधानं अहेयानुपादेयप्रत्यगात्मविषयत्वात् तथात्वेवास्वरूपनाशानित्य

ब्राह्मण्युवाच यदिदंब्राह्मणोलिंगंक्षेत्रज्ञइतिसंज्ञितं॥ ग्रहीतुंयेनयच्छक्यंलक्षणंतस्यतत्कनु॥ ४ ॥ ब्राह्मणउवाच अलिंगोनिर्गुणश्चैवकारणंनास्य
लक्ष्यते॥ उपायमेववक्ष्यामियेनगृह्येतवानवा ॥ ५ ॥ सम्यगुपायोदृष्टश्चभ्रमरैरिवलक्ष्यते ॥ कर्मबुद्धिरबुद्धित्वाज्ज्ञानलिंगैरिवाश्रितं॥ ६ ॥ इदंकार्यमिदंने
तिनमोक्षेषूपदिश्यते॥ पश्यतःशृण्वतोबुद्धिरात्मनोयेषुजायते॥ ७॥ यावंतइहशक्येरंस्तावतोंशान्प्रकल्पयेत् ॥ अव्यक्तान्व्यक्तरूपांश्चशतशोथसहस्रशः॥८॥
सर्वान्नानार्थयुक्तांश्चसर्वान्प्रत्यक्षहेतुकान्॥ यतःपरंनविद्येततोभ्यासेभविष्यति॥९॥ श्रीभगवानुवाच ततस्तुतस्याब्राह्मण्यामतिःक्षेत्रज्ञसंक्षये॥ क्षे
त्रज्ञानेनपरतःक्षेत्रज्ञेभ्यःप्रवर्त्तते॥ १० ॥ अर्जुनउवाच कनुसाब्राह्मणीकृष्णकचासौब्राह्मणर्षभः॥ याभ्यांसिद्धिरियंप्राप्तातावुभौवदमेऽच्युत॥ ११॥

त्वेदुरपन्हवेस्यातां अपितुरज्जुदर्शनदशमत्वश्रवणाभ्यांसर्पादशमत्वयोरिवबुध्यावाक्येनवाऽविद्याध्यारोपितकार्यकारणप्रपंचस्यनिराकरणसापेक्षमित्याह इदंकार्यमिति मोक्षेष्वितिबहुवचनंमुक्त्यपादान
भूतबुध्यादितत्त्वभेदात् ॥ ७ ॥ तेचयावंतःपंचसप्तएकादशत्रयोदशवातेषांप्रत्येकंवृत्तिभेदात्शतशःसहस्रशोवाकल्पनीयाइत्याह यावंतइति अव्यक्तान्मायाविद्यादिरूपान् व्यक्तरूपान्शब्दादीन् उपेय
प्रतिपत्त्यर्थाउपायाअव्यवस्थिताइतिन्यायेनशिष्यबोधार्थंमंदमध्यमोत्तमाधिकारिभेदेनव्यष्टिमात्रकल्पनयावासमष्टिव्यष्टिद्वयकल्पनयावासमष्टिमात्रकल्पनयावातत्त्वार्थयोरभेदंप्रत्याययन्नात्रवस्तुसंतोऽ
नात्मपदार्थाःसंति येनमोक्षापादानानितार्किकादिवत्संख्ययापरिच्छिद्येरन्नित्यर्थः ॥ ८ ॥ ततइतिप्रथमार्थेतसिः यतःपरंअन्यन्नास्तितद्वस्तुभविष्यत्यधिकारी अभ्यासेशमाद्यभ्यासेपुष्कलेसति अत्रकंठग
तविस्मृतचामीकरवद्ब्रह्मप्राप्तिभवनंनोत्पाद्यत्वेनानित्यत्वापत्तेः ब्रह्मैवसन्ब्रह्माप्येतितत्त्वमसीत्यादिवाक्येभ्यःसिद्धवद्ब्रह्मभावश्रवणादित्यर्थः॥ ९ ॥ क्षेत्रज्ञसंक्षयेजीवस्यपरमात्मनिप्रविलापने क्षेत्रज्ञानेनैवक्षे
त्रज्ञात्परंज्ञायतइत्याह क्षेत्रेति क्षेत्रज्ञएवोपाधिविलयाद्ब्रह्मैवास्तीत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥

Digitized by Google